

Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου 2014

P7_TA(2014)0076

Ασφάλιση έναντι φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Φεβρουαρίου 2014 για την ασφάλιση έναντι φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών (2013/2174(INI))

(2017/C 093/12)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την Πράσινη Βίβλο της Επιτροπής της 16ης Απριλίου 2013 σχετικά με την ασφάλιση έναντι φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών (COM(2013)0213),
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 16ης Απριλίου 2013 με τίτλο «Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» (COM(2013)0216),
 - έχοντας υπόψη τη δημόσια διαβούλευση που διοργάνωσε η Επιτροπή για την Πράσινη Βίβλο από τις 16 Απριλίου 2013 έως τις 15 Ιουλίου 2013,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση αριθ. 12/2012 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος με τίτλο «Κλιματική αλλαγή, επιπτώσεις και τρωτότητα στην Ευρώπη 2012, Έκθεση βάσει δεικτών»,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Σεπτεμβρίου 2012 με τίτλο «Φυσικές καταστροφές: Σχέση με τον κίνδυνο και ασφαλιστική κάλυψη στην Ευρωπαϊκή Ένωση»,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων (A7-0005/2014),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός διείσδυσης, ο οποίος αντανακλά το ποσοστό των συνολικών ασφαλιστρών σε σχέση με το ΑΕγχΠ μιας χώρας, διαφέρει ανάμεσα στα κράτη μέλη, και λαμβάνοντας υπόψη ότι το εύρος των οικονομικών απωλειών που σχετίζονται με καιρικά φαινόμενα χαρακτηρίζεται από διαφορετικά ποσοστά στα διάφορα κράτη μέλη·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διαφορές ως προς τον βαθμό διείσδυσης στα κράτη μέλη, τα οποία χαρακτηρίζονται από διαφορετικές νομικές, γεωφυσικές και ιστορικοπολιτιστικές συνθήκες, και οι αποκλίσεις που προκύπτουν από αυτές όσον αφορά τη ζήτηση, μπορεί να δημιουργήσουν ανάγκη χειρισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ως επί το πλείστον στο επίπεδο των μέτρων ενημέρωσης και πρόληψης·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κατάσταση στην ενωσιακή αγορά των ασφαλίσεων είναι ετερογενής επειδή τα κράτη μέλη είναι εκτεθειμένα σε διαφορετικούς κινδύνους και φυσικές καταστροφές, καθώς και επειδή η δυνατότητα πρόβλεψης μιας φυσικής καταστροφής εξαρτάται από διάφορους παράγοντες (μετεωρολογικούς, υδρολογικούς, γεωφυσικούς κ.ά.)·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι από το 1980 έως το 2011 ένας μικρός αριθμός σημαντικών συμβάντων είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν περίπου τα μισά από τα στοιχικά κόστους που σχετίζονται με καιρικά φαινόμενα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές συνιστούν χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπου και αν συμβαίνουν·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κύματα θυέλλης, οι δασικές πυρκαγιές, οι πλημμύρες ποταμών και οι στιγμιαίες πλημμύρες συγκαταλέγονται στους κύριους κινδύνους φυσικών καταστροφών με τους οποίους έρχεται αντιμέτωπη η Ευρώπη και ότι, παρά το γεγονός ότι τα κρούσματα αυξάνονται ραγδαία, δεν είναι δυνατός ο υπολογισμός των επιπτώσεών τους από άποψη ζημιών και κόστους·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολύ συχνά οι πολίτες είτε δεν συνειδητοποιούν τους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν από καιρικά φαινόμενα είτε υποτιμούν, τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κοινότητας, τους κινδύνους των φυσικών καταστροφών, καθώς και τις συνέπειες της ελλιπούς προετοιμασίας·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, αφενός, οι φυσικές καταστροφές εξαρτώνται από μετεωρολογικά και γεωγραφικά στοιχεία, και, αφετέρου, ότι οι ανθρωπογενείς καταστροφές οφείλονται σε λανθασμένη συμπεριφορά ή κακή διαχείριση των κινδύνων·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι συνέπειες κάποιων φυσικών καταστροφών αυξάνονται εξαιτίας της έλλειψης κατάλληλων προληπτικών μέτρων από τις κυβερνήσεις, τις τοπικές αρχές και τους πολίτες·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ότι αφορά τις ανθρωπογενείς καταστροφές, η τήρηση και η βελτιστοποίηση των κανόνων ασφαλείας αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα αποφυγής ατυχημάτων·

Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου 2014

1. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αγορά στον τομέα των ασφαλίσεων έναντι φυσικών καταστροφών επηρεάζεται από τον βαθμό στον οποίο λαμβάνονται προληπτικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (π.χ. αντιπλημμυρικά έργα ή ικανότητες ταχείας ανίχνευσης και απόκρισης σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς), ενώ η αγορά στον τομέα των ασφαλίσεων έναντι ανθρωπογενών καταστροφών στοχεύει στην εκπλήρωση των απαιτήσεων περί ευθύνης που επιβάλλονται από τα πρότυπα ασφαλείας, πράγμα που σημαίνει ότι δεν ενδείκνυται η ασφάλιση υλικών ζημιών και η ασφάλιση ευθύνης να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο·

Πρόληψη και ενημέρωση

1. θεωρεί ότι η πρόληψη συνιστά τον πιο σημαντικό παράγοντα για την προστασία των ανθρώπων και την ελαχιστοποίηση των απωλειών που προκαλούνται από απρόβλεπτα συμβάντα· επισημαίνει τον ρόλο της ΕΕ στην ανάπτυξη μιας περισσότερο υπεύθυνης κοινωνίας, η οποία ασχολείται επαρκώς με τα προληπτικά μέτρα, και στη δημιουργία μιας νοσοτροπίας πρόληψης, η οποία να αυξάνει την ευαισθητοποίηση των πολιτών όσον αφορά όχι μόνο τις φυσικές, αλλά και τις ανθρωπογενείς καταστροφές·
2. πιστεύει ότι η ενίσχυση της έρευνας μπορεί να αποφέρει ένα λεπτομερές πλαίσιο διαφορετικών καταστάσεων όσον αφορά την κατανόηση και πρόληψη των περιβαλλοντικών κινδύνων και τη μείωση της αβεβαιότητας σε αυτόν τον τομέα· χαιρετίζει τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ ασφαλιστικών εταιρειών και ερευνητικών ιδρυμάτων που αποβλέπουν στην συνένωση πόρων, δεξιοτήτων και εμπειρογνομosύνης κινδύνου, με στόχο την καλύτερη κατανόηση των ζητημάτων, και έτσι την προπαρασκευή των πολιτών και των κοινοτήτων τους, ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν καλύτερα τους κινδύνους που συνδέονται με φυσικές καταστροφές·
3. θεωρεί ότι η ενημέρωση έχει καθοριστική σημασία για την πρόληψη και τον μετριασμό των επιπτώσεων των εν λόγω καταστροφών· ζητεί, ως εκ τούτου, την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και του ιδιωτικού τομέα με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών όσον αφορά τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν·
4. πιστεύει ότι η ΕΕ και οι εθνικές αρχές μπορούν να προσφέρουν αισθητή προστιθέμενη αξία υποστηρίζοντας την υπεύθυνη ατομική συμπεριφορά και με μερισμό των βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την πρόληψη και τον μετριασμό του κινδύνου μεταξύ των κρατών μελών και περιφερειακά, ενώ χαιρετίζει την υποστήριξη σε εκστρατείες που αποβλέπουν στη βελτίωση της επίγνωσης των πολιτών για τους κινδύνους φυσικών καταστροφών, καθώς και των γνώσεων για τη γεωγραφία και το κλίμα·
5. επισημαίνει ότι η συμμετοχή των τοπικών αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων σε αποφάσεις σχετικά με τον σχεδιασμό των πόλεων και την αστική ανάπτυξη θα μπορούσε να βελτιώσει τη διαχείριση των φυσικών καταστροφών· πιστεύει ότι η στενότερη συνεργασία ανάμεσα στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα θα μπορούσε να βοηθήσει τα κράτη μέλη και τις τοπικές αρχές να εντοπίσουν περιοχές υψηλού κινδύνου, να λάβουν αποφάσεις σχετικά με προληπτικά μέτρα και να προετοιμαστούν για την ανάληψη συντονισμένης δράσης·
6. καλεί τα κράτη μέλη και τις δημόσιες αρχές να λάβουν κατάλληλα προληπτικά μέτρα με σκοπό τον μετριασμό των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών· παροτρύνει τις κυβερνήσεις να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν μονάδες αντιμετώπισης κρίσεων με σκοπό τον μετριασμό των συνεπειών των εν λόγω κρίσεων·
7. καλεί τα κράτη μέλη να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές και εμπειρίες προκειμένου να προστατεύσουν τους πολίτες τους από απρόβλεπτα συμβάντα και να αναπτύξουν ένα δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς και να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τον συντονισμό και τη διαχείριση σε διασυνοριακό επίπεδο·

Η αγορά των ασφαλίσεων

8. εκφράζει την ικανοποίησή του σχετικά με τις προσπάθειες της Επιτροπής να αυξήσει την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τις καταστροφές, αλλά τονίζει ότι οι φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές χρειάζονται διαφορετικά είδη ασφάλισης και ότι καλύπτονται από δύο διαφορετικές αγορές ασφαλίσεων· ως εκ τούτου, δεν μπορούν να εξετάζονται μαζί ακόμη και αν πρόκειται για περιπτώσεις ανθρώπινων αποφάσεων που μπορεί να οδηγήσουν σε αύξηση της έκθεσης στους κινδύνους φυσικών καταστροφών·
9. υπογραμμίζει ότι η ΕΕ δεν πρέπει να θεσπίζει αλληλοκαλυπτόμενους και αντικρουόμενους κανόνες περί ευθύνης· επισημαίνει ότι στην πλειονότητα των κρατών μελών υφίστανται κάποιας μορφής ασφαλιστικά συστήματα για πλημμύρες και άλλες φυσικές καταστροφές· επισημαίνει ότι το σύστημα μπορεί να συμπληρωθεί με κρατικά κεφάλαια για αποζημίωση εκείνων των περιουσιακών στοιχείων που δεν είναι δυνατόν να ασφαλιστούν ιδιωτικά και ότι κρατικά κεφάλαια μπορεί επίσης να αποζημιώνουν ασφαλιστικές αξιώσεις που υπερβαίνουν τα μέγιστα ποσά ή για κατ' άλλο τρόπο εξαιρετικά βαριές ζημιές· φρονεί περαιτέρω ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να συμμετέχει στην αποζημίωση ζημιών παρέχοντας ανασφάλιση· θεωρεί, ωστόσο, ότι τα συστήματα αυτά διαφέρουν από πολλές απόψεις και ότι δεν είναι συνετό ή αναγκαίο να ενοποιηθούν·
10. παρατηρεί ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2012/2002 για την ίδρυση του Ταμείου Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η βάση για την κοινοτική δράση σε περιπτώσεις μεγάλων καταστροφών και ότι ο κανονισμός αναφέρει ρητά ότι: «Η κοινοτική δράση δεν θα πρέπει να αίρει την ευθύνη τρίτων, οι οποίοι, σύμφωνα με την αρχή του "ο ρυπαίνων πληρώνει", είναι υπεύθυνοι σε πρώτο βαθμό για τη ζημία που προκαλούν, ούτε να αποθαρρύνει τη λήψη προληπτικών μέτρων τόσο σε επίπεδο κράτους μέλους όσο και σε κοινοτικό επίπεδο»·

Τετάρτη 5 Φεβρουαρίου 2014

11. ενθαρρύνει την Επιτροπή να διασφαλίσει την εύκολη πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες, μεταξύ άλλων μέσω συγκριτικών στατιστικών στοιχείων, και τα κράτη μέλη να δημοσιοποιήσουν σαφή και ακριβή δεδομένα προκειμένου να υποστηρίξουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων από τους καταναλωτές, τις κοινότητες και τις επιχειρήσεις κατά τη σύναψη συμβάσεων ασφάλισης έναντι φυσικών καταστροφών· θεωρεί ότι θα μπορούσε να αποβεί χρήσιμη η καθιέρωση τυποποιημένων μορφοτύπων με βάση διάφορες κατηγοριοποιήσεις των συμβάντων·
12. υπενθυμίζει ότι οι φυσικές καταστροφές πλήττουν τόσο ιδιωτικά νοικοκυριά όσο και επιχειρηματικές δραστηριότητες και ενθαρρύνει τις ασφαλιστικές εταιρείες να αναγάγουν την τιμολόγηση βάσει κινδύνου σε κεντρική προσέγγιση στο θέμα της ασφάλισης από φυσικές καταστροφές· καλεί τα κράτη μέλη να προτείνουν κίνητρα ώστε να ενθαρρύνουν τους πολίτες να προστατεύονται και να ασφαλίζουν την περιουσία τους έναντι ζημιών, καθώς και κίνητρα που να ανταποκρίνονται στις ασφαλιστικές ανάγκες από πλευράς περιβαλλοντικής ευθύνης, π.χ. για εξορυκτικές επιχειρήσεις ή για επιχειρήσεις στους τομείς του φυσικού αερίου, της χημικής βιομηχανίας ή της πυρηνικής ενέργειας·
13. καλεί τις ασφαλιστικές εταιρείες να διευκρινίσουν τις συμβάσεις για τους καταναλωτές και να παράσχουν πληροφορίες για τις διαθέσιμες επιλογές και τον αντίκτυπό τους στην τιμή κάλυψης, προκειμένου να εξασφαλίζεται η επαρκής δυνατότητα εκλογής των καταναλωτών· καλεί τις ασφαλιστικές εταιρείες να προσφέρουν σαφείς και κατανοητές πληροφορίες στους πελάτες και τους δυνητικούς πελάτες τους·
14. αναγνωρίζει την ανάγκη των καταναλωτών να κατανοούν τι είδος κάλυψης έχουν και με ποιον τρόπο λειτουργεί σε περίπτωση επέλευσης του κινδύνου· επισημαίνει ότι είναι αναγκαίο οι καταναλωτές να ενημερώνονται πλήρως σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις όταν αγοράζουν προϊόντα ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών και των προθεσμιών που αφορούν τις διαδικασίες για τη διακοπή συμβολαίου και την υποβολή καταγγελιών, και πριν να υπογράψουν κάποια σύμβαση· θεωρεί ότι η τιμολόγηση βάσει των κινδύνων θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο της διαθεσιμότητας ασφαλιστικής κάλυψης· πιστεύει ότι η προστασία των καταναλωτών πρέπει να είναι θέμα ενδιαφέροντος για την ΕΕ και τα κράτη μέλη·

Μη υποχρεωτική ασφάλιση

15. υπενθυμίζει ότι οι ζημιές βαρύνουν τελικά το κράτος και τις περιφερειακές αρχές καθώς αναλαμβάνουν σημαντικό μέρος των άμεσων ή έμμεσων δαπανών, είτε οι εν λόγω ζημιές οφείλονται σε φυσικούς είτε σε ανθρωπογενείς παράγοντες, και προτείνει στα κράτη μέλη και στις περιφερειακές αρχές να αναγνωρίσουν τη σημασία της πρόληψης των κινδύνων και να τη μετατρέψουν σε πυλώνα επενδυτικής στρατηγικής, δεδομένου ότι η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των καταστροφών είναι αποτελεσματικότερη από την απλή παροχή κάλυψης και την αποκατάσταση των ζημιών αργότερα·
16. υπογραμμίζει τον κίνδυνο ηθικού κινδύνου εάν οι πολίτες θεωρήσουν δεδομένο ότι η κυβέρνησή τους πρόκειται να χρησιμοποιήσει δημόσιους πόρους από τον εθνικό προϋπολογισμό για την κάλυψη των ζημιών τους· επικρίνει για αυτόν τον λόγο δράσεις και μέτρα που ενδέχεται να αποθαρρύνουν τη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας από τους πολίτες ή τις κοινότητες· θεωρεί ότι οι πολίτες πρέπει να αναλαμβάνουν το μερίδιο της ευθύνης που τους αναλογεί και ότι οι αποζημιώσεις δεν θα πρέπει να καλύπτουν όλες τις ζημιές·
17. υπενθυμίζει ότι η ατομική ευθύνη σε αυτόν τον τομέα θα πρέπει να διατηρηθεί και είναι ενήμερο όσον αφορά τις προσπάθειες των κρατών μελών να συνδυάσουν την προώθηση της ατομικής ευθύνης με την παρέμβαση της κυβέρνησης·
18. συμπεραίνει ότι δεν υπάρχει στρέβλωση της αγοράς σε αυτόν τον τομέα ώστε να δικαιολογηθεί η παρέμβαση σε ευρωπαϊκό επίπεδο και δεν πιστεύει ότι θα ήταν δυνατό να βρεθεί μία ενιαία και αδιαφοροποίητη λύση όσον αφορά αυτό το ζήτημα· υπενθυμίζει ότι τα εξατομικευμένα προϊόντα ασφάλισης εξαρτώνται από πολλά στοιχεία, όπως είναι το είδος των κινδύνων, η πιθανή ποσότητα και ποιότητά τους, η νοοτροπία πρόληψης, η κατάσταση ετοιμότητας και η ικανότητα ανάληψης δράσης, και η προσέγγιση των μεμονωμένων κρατών μελών και των περιφερειακών αρχών ως προς την παρακολούθηση των κινδύνων και την προετοιμασία για την αντιμετώπισή τους·
19. θεωρεί ότι μια ευέλικτη αγορά ασφάλισης έναντι φυσικών καταστροφών επιτρέπει στις ασφαλιστικές εταιρείες να προσαρμόζουν τα προϊόντα τους σε διαφορετικές συνθήκες, και πιστεύει ότι η καθιέρωση ενός μη υποχρεωτικού πλαισίου είναι ο καλύτερος τρόπος για να αναπτυχθούν προϊόντα προσαρμοσμένα στους φυσικούς κινδύνους που παρουσιάζονται σε κάθε μεμονωμένη γεωγραφική περιοχή·

ο

ο ο

20. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα κοινοβούλια των κρατών μελών·